

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัดองค์การฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โทร. ๐ ๔๕๘๑ ๔๖๗๖
ที่ ศก. ๕๑๐๐๑/ว. ๑๒๖๗๗ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑
เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

เรียน หัวหน้าส่วนราชการในสังกัด และหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

ด้วยกรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้ส่งประกาศรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สินค้า ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยสามารถดาวน์โหลดทาง www.pao-sisaket.go.th/งานสารบรรณ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นายวิเชียร ธีระเลิศพานิชย์)

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา
เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ
ทะเบียนเลขที่ สช 61100112

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครอง
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ คำขอเลขที่ 59100148
ทะเบียนเลขที่ สช 61100112 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 4 พฤศจิกายน 2559

ประกาศ ณ วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2561

น.ท.

(นายทศพล ทังสุบุตร)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ

- (1) เลขที่คำขอ 59100148 ทะเบียนเลขที่ สช 61100112
- (2) วันที่ยื่นคำขอ 4 พฤศจิกายน 2559 วันที่ขึ้นทะเบียน 4 พฤศจิกายน 2559
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน
1. จังหวัดศรีสะเกษ
  2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
  3. สมาคมผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดศรีสะเกษ
ที่อยู่
1. ศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ ถนนเทพารักษ์ ตำบลเมืองเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000
  2. 350 หมู่ 3 ตำบลหนองไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000
  3. 222 หมู่ 3 ตำบลพราน อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ 33150
- (4) รายการสินค้า ทุเรียน

- (5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า
คำนิยาม

ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ (Lava Durian Sisaket) หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พันธุ์ชะนี พันธุ์ก้านยาว ที่มีรสชาติหวานมัน มีกลิ่นหอมปานกลาง เนื้อละเอียด เนียนนุ่ม แห้ง สีเนื้อเหลืองสม่ำเสมอ ทั้งผล ซึ่งปลูกในพื้นที่ อำเภอขุนหาญ อำเภอกันทรลักษณ์ และอำเภอศรีรัตนะ ของจังหวัดศรีสะเกษ

ลักษณะของสินค้า

- (1) พันธุ์ : พันธุ์หมอนทอง พันธุ์ชะนี พันธุ์ก้านยาว

- (2) ลักษณะทางกายภาพ

- เปลือกผล เปลือกบาง สีเขียวอมเหลือง หนามค่อนข้างถี่
- ก้านผล ผลแก่มีสีน้ำตาลเข้ม จับแล้วสากมือ
- เนื้อ เนื้อหนาละเอียด เนียนนุ่ม แห้ง เหนียว เส้นใยน้อย สีเนื้อเหลืองสม่ำเสมอ
- รสชาติ หวานมัน
- กลิ่น มีกลิ่นหอม ไม่ฉุนมาก
- เมล็ด เมล็ดลีบเล็ก

(3) ลักษณะเฉพาะของแต่ละพันธุ์

- พันธุ์หมอนทอง ผลมีขนาดใหญ่ หนามแหลมสูง ก้านผลใหญ่แข็งแรง เนื้อสีเหลืองอ่อน ละเอียดแห้ง รสชาติหวานมัน เมล็ดน้อยและลีบเป็นส่วนใหญ่

- พันธุ์ชะนี ทรงผลทรงกระบอกหรือทรงไข่ ปลายแหลม กลางผลป่อง พูเห็นเด่นชัดร่องพูไม่ลึก ขั้วผลใหญ่แข็งแรง ขนาดผลปานกลางถึงใหญ่ เนื้อสีเหลืองเข้ม ละเอียดและเหนียว รสชาติหวานมัน

- พันธุ์ก้านยาว ทรงผลกลม หรือทรงรีจี้ค่อนข้างยาว ก้านผลยาวเห็นได้เด่นชัด ขนาดผลปานกลางถึงใหญ่ เนื้อสีเหลือง ละเอียดและเหนียว รสชาติหวานมัน เมล็ดโต

กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ดันพันธุ์ที่ปลูก ต้องเป็นต้นพันธุ์ที่มีความแข็งแรงสมบูรณ์ และปราศจากโรค

(2) การปลูกทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษสามารถปลูกได้ตลอดปี แต่ที่เหมาะสมควรปลูกในช่วงต้นฤดูฝน เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเหมาะสมกับการเจริญเติบโตของต้นกล้า

(3) เตรียมดินโดยการขุดหลุมขนาด 1 x 1 เมตร และผสมดินที่ขุดมาผสมกับปุ๋ยอินทรีย์ ก่อนนำต้นทุเรียนลงปลูก

(4) ระยะการปลูกระหว่างต้นและระหว่างแถว 8 - 10 เมตร โดยแถวปลูกยกดินเป็นสันให้สูง 30 - 50 เซนติเมตร ตรงกลางระหว่างแถวเป็นร่องระบายน้ำ ควรปลูกในพื้นที่ความลาดเอียงไม่เกิน 5% หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

การให้น้ำ

(1) มีระบบการให้น้ำโดยใช้น้ำจากบ่อบาดาลเป็นแบบระบบสปริงเกอร์

(2) เมื่อดอกเริ่มบาน ให้น้ำเล็กน้อยและเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนติดผล จึงให้น้ำเต็มที่

การดูแลรักษา

กวาดใบไม้และเศษวัชพืชออกจากโคนต้นเพื่อให้ดินแห้งเร็วขึ้น เป็นการกระตุ้นต้นทุเรียนออกดอกได้เร็วและสม่ำเสมอ

การเก็บเกี่ยว

ช่วงระยะประมาณปลายเดือนพฤษภาคม - ต้นเดือนมิถุนายน แล้วแต่สภาพภูมิอากาศของแต่ละปี โดยจะออกช้ากว่าทุเรียนภาคตะวันออก 1 เดือน และก่อนทุเรียนภาคใต้จะออกสู่ตลาด 1 เดือนเช่นกัน

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลาก/หีบห่อ ให้ประกอบด้วยคำว่า “ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ” และ/หรือ “Lava Durian Sisaket”

(2) ให้ระบุชื่อพันธุ์ทุเรียน ชื่อสวน/เกษตรกร และที่อยู่ติดต่อได้

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดศรีสะเกษ ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 - 15 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 104 - 105 องศาตะวันออก สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับทุ่งนา มีภูเขาและป่าไม้อยู่ทางตอนใต้ติดแนวเทือกเขาพนมดงรัก เป็นต้นกำเนิดแม่น้ำหลายสาย จังหวัดศรีสะเกษ อยู่เหนือระดับน้ำทะเล 120 เมตร มียอดเขาสูงในเขตอำเภอขุนหาญสูง 673 เมตร แหล่งปลูกทุเรียนอยู่ในอำเภอกันทรลักษ์ อำเภอขุนหาญ และอำเภอศรีรัตนะ ลักษณะพื้นที่ของอำเภอกันทรลักษ์และอำเภอขุนหาญเป็นที่ราบสูงดินสีแดงอุดมสมบูรณ์ ทางทิศใต้และทิศตะวันออกเป็นภูเขาสูงลาดต่ำลงมาทางทิศเหนือซึ่งเป็นที่ราบเชิงเขาเหมาะสำหรับทำไร่ทำสวน ส่วนอำเภอศรีรัตนะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม สภาพดินเหมาะกับการทำนาและปลูกพืชผัก บริเวณทิศใต้เป็นที่สูงเหมาะสำหรับการปลูกผลไม้ ลักษณะดินบริเวณ 3 อำเภอนี้เป็นดินที่เกิดมาจากภูเขาไฟโบราณผุพังมาจากหินบะซอลต์ ได้ดินสีแดงประกอบด้วยแร่ธาตุต่างๆ มากมาย ดินมีลักษณะเหนียวอนุภาคดินละเอียดสลับกับหินหยาบ มีธาตุอาหารชนิดต่างๆ ที่จำเป็นต่อพืชปริมาณสูง โครงสร้างดินมีคุณสมบัติระบายน้ำดีเยี่ยม ดินไม่แฉะหรือน้ำขัง แต่ยังคงดูดซับน้ำไว้ได้ในปริมาณที่เป็นประโยชน์กับพืช ทำให้ดูน้ำไปใช้ได้สม่ำเสมอ ทุเรียนจึงไม่เป็นโรครากเน่าและโคนเน่า รวมถึงไม่พบว่ามีเชื้อทุเรียนมีอาการแกรีน เต่าเผาหรืออาการไส้ซึม ส่งผลให้ทุเรียนมีการเจริญเติบโตดีมากผลผลิตที่ได้จึงมีคุณสมบัติพิเศษ คือ เนื้อทุเรียนแห้ง นุ่มเหนียว เส้นใยละเอียด มีกลิ่นหอมไม่ฉุนมาก รสชาติค่อนข้างหวาน

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่วไปอากาศจะร้อนจัดในช่วงฤดูร้อน และค่อนข้างหนาวในช่วงฤดูหนาว ส่วนฤดูฝนจะมีฝนตกหนักในเดือนกันยายน จะตกหนักในพื้นที่ตอนกลางและตอนใต้ของจังหวัด ส่วนพื้นที่ทางตอนเหนือจะมีปริมาณฝนน้อยไม่ค่อยสม่ำเสมอ มีปริมาณน้ำฝนมากถึง 1,200 - 1,400 มิลลิเมตรต่อปี ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิต่ำสุดประมาณ 10 องศาเซลเซียส สูงสุดประมาณ 40 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ 66 - 73

ประวัติความเป็นมา

ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษเริ่มมีการปลูกอย่างจริงจัง เมื่อปี พ.ศ.2531 ทุเรียนให้ผลผลิตครั้งแรกในปี พ.ศ.2537 จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดเดียวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่สามารถปลูกทุเรียนได้ผลดี เนื่องจากในเขตอำเภอกันทรลักษ์ และอำเภอขุนหาญมีสภาพภูมิอากาศใกล้เคียงกับจังหวัดจันทบุรี จึงได้นำต้นพันธุ์ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมาทดลองปลูก โดยปลูกครั้งแรก ปี พ.ศ.2528 ที่อำเภอขุนหาญ ซึ่งปรากฏว่าได้ผลดี ทุเรียนเจริญเติบโต ให้ผลผลิตสูงและคุณภาพดี เนื่องจากดินบริเวณนี้เป็นดินที่เกิดมาจากภูเขาไฟโบราณผุพังมาจากหินบะซอลต์ มีธาตุอาหารชนิดต่างๆ ที่จำเป็นต่อพืชปริมาณสูง อำเภอขุนหาญคือแหล่งกำเนิดการปลูกไม้ผล โดยเฉพาะทุเรียนของจังหวัดศรีสะเกษ จากนั้นก็มีการปลูกไม้ผลชนิดอื่นๆ ตามมาก่อนขยายพื้นที่ปลูกไปยังอำเภอกันทรลักษ์ และอำเภอศรีรัตนะในเวลาต่อมา ปัจจุบันศรีสะเกษเป็นแหล่งเพาะปลูกไม้ผลมากมายหลายชนิดในภาคอีสาน จนได้รับการเรียกขานว่าเป็นดินแดนมหัศจรรย์ และทุเรียนศรีสะเกษ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดอีกด้วย

เมื่อปี พ.ศ.2537 เป็นปีแรกที่เริ่มมีการจัดงานเทศกาลเงาะ - ทุเรียนศรีสะเกษ ใช้ชื่อว่า "งานเทศกาลผลไม้และของดีกันทรลักษ์" ต่อมาได้มีการจัดงานประจำปีของอำเภอขุนหาญ "งานเทศกาลผลไม้และของดีศรีขุนหาญ" และในส่วนของจังหวัดศรีสะเกษมีการจัดงาน "งานเทศกาลเงาะ - ทุเรียน และของดีศรีสะเกษ"

เป็นประจำทุกปีบริเวณสนามหน้าศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลผลิตที่เกษตรกรปลูกในจังหวัดศรีสะเกษ โดยเฉพาะเงาะกับทุเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมทางการตลาดเพิ่มช่องทางการขาย และมีการประกวดผลผลิตทุเรียนในงานเป็นประจำทุกปี

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอขุนหาญ อำเภอกันทรลักษ์ และอำเภอสรีรัตนะ ของจังหวัดศรีสะเกษ รายละเอียดตามแผนที่

(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ ต้องผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ปลูกทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด
  - (2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ
  - (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนจะต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน สำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ
-

